

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale Parochorum, De Plerisque Functionibus, & Obligationibus, ad Parochias, Parochos & Parochianos attinentibus

Engel, Ludwig

Salisburgi

Cap. 3. De Evcharistia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40922

arbitrio ex causa aliqua urgente, scilicet ad conciliandum Deum & avertendum periculum imminentis mali frequentius per totum orbem Jubilæum sive plenissimas indulgentias cum privilegijs Jubilæi non quidem per integrum annum, sed aliquot hebdomadas in quovis loco indulgere. Præ cæteris videri poterit Georg. Gobat, in suo tract. de duplici Jubilæo, in quo pro confessarijs multas utiles & practicas quaestiones tempore Jubilæi occurrentes resolvit.

CAPUT III. De Eucharistia.

SUMMARIA.

1. Eucharistia danda est quoties rationabiliter petitur.
2. Videtur verius quod etiam quotidie, cæteris paribus peti possit.
3. Fallit in conjugatis.
4. Eucharistia quandoque petitur ad egrotum deferenda est reverenter cum comite & lumine.
5. Ad sumptionem Eucharistia requiruntur dispositio animæ, & corporis.
6. Habens casum reservatum aliquando ante absolutionem communicare potest.
7. Non habentes usum rationis non sunt ad Communionem admittendi.
8. Communicaturus qualiter debeat esse jejunius.
9. Ad egrotum non debet Eucharistia deferri, causa solius adorationis, si eam sumere non potest.
10. Ex-

10. *Extra tempus paschale quilibet Sacerdos potest quoscunque communicare.*
 11. *Eucharistia honorificè asservanda est.*
 12. *Quis teneatur ad conservationem Lampadis ardentis ante SS. Eucharistiam.*

Circa administrationem hujus Sacramenti
Not. 1. Quòd Parochus regulariter teneatur dare SS. Eucharistiam, quoties pij subditi eam rationabiliter petunt, ne parvuli petant panem, & non sit qui frangat eis. Sed quaestio- nis est, an censeatur rationabiliter petere, qui singulis aut fermè singulis diebus peteret? Sa- nè priscis temporibus peracta consecratione in Missa omnes adstantes sumebant Eucharistiam, Hurtado de Sac. tom. 2. tract. de Euchar. disp. 9. diff. 22. vers. recentiores &c. & in Concil. Trid. s. 22. de Sacrif. Missae. c. 6. haec verba leguntur: *Optaret Sancta Synodus ut in singulis Missis fideles adstantes, non solum spiritali affectu, sed Sacra- mentali etiam Eucharistiae perceptione Communica- rent, quò ad eos Sanctissimi hujus Sacrificij fructus uberior perventret &c.* † Quapropter dandam esse Eucharistiam etiam quotidie petenti, si ex ordinaria ejus vitae conversatione colligi posset, quod non ad vanam gloriam captandam aut cum periculo irreverentiae accederet, per plura argumenta, & declarationem Cardinalium con- cludit Joannes Sanchez *in select. disp. 22.* † In conjugatis quidem personis, qui carnali com- mercio intervium, non immeritò haec quoti- diana communio denegatur, illo maxime die,

in cuius nocte præcedente copulâ conjugali usi sunt, ad maiorem tanti Sacramenti reverentiam servandam, & distractionem mentis evitandam, juxta illud Reg. 1. c. 21. *Non habeo laicos panes ad manum, sed tantum panem Sanctum, si mundi sunt pueri maxime a mulieribus manducent, &c* & juxta monitum Apostoli, qui vult conjugatos abstinere ad tempus, ut vacent orationi.

Not. II. Quòd in casu necessitatis videlicet instantis mortis teneatur Parochus non tantum de die sed etiam de nocte, instantibus quoque pluvijs SS. Eucharistiam ad ægrotum deferre, quia salus alterius spiritualis utique commoditati exiguæ corporali anteponenda est. Quo verò ritu sanctissima Hostia deferenda sit, ex consuetudine singulorum locorum desumendum erit, eo semper observato, ut tanta, quanta potest, sanctissimo Sacramento reverentia exhibeatur. Unde ille abusus vel maxime tollendus est, quòd aliqui Eucharistiam quandòque sine lumine, & comite deferunt, quod graviter prohibitum est *in c. sanè. 1. de celeb. Mis.*

Not. III. Quòd Sacramentum Eucharistiæ non debeat ministrari, nisi ijs, qui in anima & corpore ad id dignè recipiendum dispositi sunt. In anima dispositio requiritur, ut nullus ad communicandum accedat, qui sibi conscius est aliqujus peccati mortalis nisi confessione Sacramentali præmissâ. *Trid. s. 13. de Sacram. Euch. cap. 7.* Quòd si tamen toli Parocho ex confessione notum esset aliquem indignè & non obtentâ

tentâ

obtentâ absolutione ad communionem accedere cum alijs, ei Eucharistiam denegare non deberet, ne apud alios infamare, & sigillum confessionis prodere videatur. Sed quid si pœnitens qui commisit casum reservatum habeat necessitatem communicandi, v. g. tempore paschali, ita ut sine diffamationis periculo non possit superiorem adire & interim à communione abstinere? R. Quòd tali casu censeatur circa casus reservados deficere copia Confessoris & idèd possit is, qui casus reservados habet obtentâ absolutione à non reservatis, & permissâ contritione circa reservados ad communionem accedere, ita tamen ut deinde quamprimum commodè potest, reservados confiteatur. *arg. tex. in d. c. 7. Trid. s. 13. ibi. Modò non desit illi copia Confessoris &c. Eman. Sa. v. Eucharistia. n. 13. Castro Palao. de Sac. Pœnit. sect. 15. §. 4. n. 3.*

7 Præterèa communicurus debet habere usum rationis, ut ea, quæ ad perceptionem hujus Sacramenti pertinent, juxta arbitrium prudentis Confessarij sufficienter intelligat. Unde infantes intra septennium constituti, vel continuò æmentes non habentes dilucida intervalla regulariter ad communionem etiam in mortis articulo admittendi non sunt.

8 In corpore requiritur dispositio, quòd communicurus sit jejunus à media nocte diei præcedentis *jejunio naturali*, id est, quòd nihil omninò priùs quamvis minimum per modum cibi deglutiverit, idque propter reverentiam tanto

Sacra

Sacramento debitam, ut Corpus Christi ante omnem cibum in corpus Christiani intret. *c. liquido. §4. dist. 2. de consec. c. nihil. 7. q. 1.* Dico per modum cibi, nam si quis sanguinem aliumve humorem ex capite descendente, aut inter eluendum os cum saliva deglutiatur aquarum guttulas, vel si iusculum gustavit, & illico rejecit; etsi forte guttas cum saliva deglutiverit, non censetur jejunium naturale violasse. *vid. Lexym. l. §. tract. 4. c. 6. n. 18.* porro istud jejunium in illis tantum requiritur, qui sani extra periculum mortis constituti communicare desiderant. At vero quibus periculum mortis instat, etiam non jejuni & quidem sæpius durante eodem periculo morbi (uno tamen vel altero die interjecto) sacram communionem accipere possunt, cum enim jejunium tantum sit de præcepto Ecclesie, noluit pia mater illum casum extremæ necessitatis, in quo maxime hoc sanctissimo Viatico indigent fideles, comprehendere. Deinde requiritur quod recepturus SS. Eucharistiam ita sit dispositus quoad sanitatem, ut v. g. propter expuitionem seu eructationem nullum sit periculum irreverentiæ, quod si dubitetur, an infirmus sit retenturus sacram hostiam vel potius iterum ejecturus, nonnulli consilium tradunt, ut prius cum hostia non consecrata experimentum fiat, præmonendo tamen infirmum, quod hostia non consecrata sit, ne eam erroneè adoret. Illud etiam notatu dignum est, quod Eucharistia ad ægrotum MAN. PAROCH. R deferri

deferri non debeat causa solius adorationis, si
eam sumere non possit; sicut à sac. Congreg.
Gard. declaratum refert Zerola *in praxi Episc.*
p. 1. v. Eucharistia §. 5. neque posse dari hoc
Sacramentum sub specie vini, si ægrotus non
possit accipere sub specie panis, tradit *ex Sum.*
tom. 3. disp. 71. s. 7. Barb. *de off. Par. p. 2. c. 20.*
n. 44.

6° *Not. IV.* Quòd (extra casum extremæ ne-
cessitatis) non liceat alijs quàm proprio Paro-
cho vel delegato ab eo Sacramentum Eucha-
ristiæ Parochianis ministrare. Imò *in Clem. 1.*
de privil. excommunicationem Papæ reservatam
incurrere dicuntur Religiosi, qui sine speciali li-
centia Parochi aliquibus Sacramentum Eucha-
ristiæ ministrant. Attamen post hanc Cle-
mentinam per varia privilegia Regularium &
diversorum locorum consuetudines obtentum
est, quòd in Ecclesijs præsertim Religiosorum
Sacra comunio liberè quibusvis petentibus di-
10 stribuatur. † Et plurimi statutum dictæ Cle-
mentinæ tantùm de tempore paschali intelli-
gunt, quia *in c. omnis. 12. de pœnit. & remis.* vi-
detur injungi, ut tempore Paschali tam confes-
sio, quàm comunio apud proprium Paro-
chum fiat. Cæterum autem si aliquis extra
tempus Paschale ex causa devotionis commu-
nicare velit, id apud quemlibet Sacerdotem
posse cum multis DD. tradit Barb. *in collect.*
DD. ad c. 6. Trid. s. 22. de Sacrif. Mis. in fin.
quod satis probatur *ex eodem c. 6.* dum enim
ibi

ibidem optat Sac. Synodus ut fideles adstantes in singulis Missis communicent, videtur planè licentiam dare, ut singuli Presbyteri Missas celebrantes quoscunque petentes communicare valeant.

Not. V. Quòd ad officium Parochi pertinet, ut SS. Eucharistiam in loco decenti, mundo, & honorifico diligenter asservet, & frequenter saltem singulis septimanis semel antiquas species, ne corrumpantur, sumat & novas conficret. Paul. Fuscus *de visit. lib. 1. c. 5. n. 3.* Item ex generali consuetudine Ecclesie Lampas continuò die noctuque ante Ven. Sacramentum ardere debet, tum propter ejus reverentiam, tum etiam ut ingredientes Ecclesiam sciant, ubi primum præsentiam Salvatoris nostri adorare debeant.

Sed quis tenebitur ad præstationem olei & conservationem talis lampadis? *R.* Quòd si consuetudo sit in aliquo loco, ut Parochiani ad conservationem lampadis certas oblationes facere soleant, illa omninò observanda erit; Sin autem consuetudo legitime probari non possit, puta hanc quæstionem decidi posse, ex ijs quæ tum in Jure communi *in ru. de Eccles. adif. § repar.* tum in Concilio Trid. *f. 21. de ref. c. 7.* generaliter de conservatione & reparatione Ecclesiarum constituta sunt, ut nimirum conservatio Ecclesie, primò desumatutur ex fructibus & proventibus quibuscunque ad easdem Ecclesias quomodocunque pertinentibus, qui

si non fuerint sufficientes, tunc omnes Patroni, & alij qui fructus aliquos ex Ecclesia provenientes percipiunt aut in illorum defectum omnes Parochiani, opportunis juris remedijs cogantur. quamvis autem hæc constitutiones in specie de conservatione lampadis non loquantur, quia tamen loquuntur generaliter de installatione Ecclesiæ, utique de omnibus, quæ in Ecclesia necessaria sunt, intelligendæ erunt. nam quoties lege aliquid introductum est, bona occasione est, cetera, quæ tendunt ad eandem utilitatem vel interpretatione, vel jurisdictione supplere inquit J. C. in l. nam ut ait 13. ff. de LL.

CAPUT IV. De Extrema Unctione.

SUMMARIÆ.

1. Extrema Unctio qualiter conferatur, & quæ ejus effectus.
2. Ungendus debet esse capax peccati.
3. Extrema Unctio non datur, quando mors imminet ab extrinseca violentia.
4. Quomodo conferenda sit extrema Unctio, quando periculum in mora est.
5. Ungendus debet saltem esse attritus.
6. Sitne danda Unctio illi, de cuius peccato constat, sed non constat de Pœnitentia.
7. Extrema Unctio est reiterabilis.
9. Parochus debet singulis annis novum oleum petere ab Episcopo, nec uti veteri nisi in necessitate.